

KATHOLIKUS NÉPLAP

PEST, 1857.

52. szám.

II. Félév.

DECEMBER 30.

Karácsoni elmélkedések.

A jámbor ker. katolikus romlatlan szíve mindannyiszor édes gyönyörrel telik el, valahányszor egy-egy rég ohajtott örömnapot tiszta fényben láthat feltűnni. Az életben több ily örömnapp mutatkozik; ilyenek: a születés- és névnapok, melyeken szeretteink iránt hálás kebleink hü érzelmeit tolmácsoljuk. De nekünk, kedves atyámfia! kik Jézusnak a golgotha hegyen kiontott drága vérént váltattunk meg, legfönségebb örömnappunk Jézus születése napja.

Ti erényes családapák és vallásos anyák, kik terhes napi munkáitok fátalmái után megpihénvén, az épületes katolikus néplapok olvasása által öregbíthetek erényeitek, vegyétek azokat kezeitekbe, és olvassátok figyelmesen, mi azoknak hasábjain amaz istenikisdédéről mondatik, kinek születésén az angyalok örömmel énekeltek: „Dicsőség Istennek magasságban, és békesség e földön a jó akaratu embereknek.”

Jézus születése napja a keresztény világnak legmagasztosabb ünnepe, melyen a király és alattvaló, boldog és szerencsétlen, dus és koldus leborulnak Teremtőjük előtt, mély alázattal imádván őt. Járulj te is,

szeretett hitrokonom! Istened trónja elé, és vidám hálás szívvel imádd a te legnagyobb jötevődöt; mert eddig lelki sötétségben bolyongtál; de Jézus születésének órája eloszlatván a sötét fellegeket, a te boldog léted születésének órája lett!

Jézus születése ünnepén saját boldogságunk örömnepét üljük, tudván, hogy azon naptól, melyen Krisztus megjelent, számlálja az emberi nemzet az ő üdvözülésének, erkölcsi nemesülésének, és Istenhez közeliítésének napjait. E nap nélkül még most vakoskodnánk, és a legszentebb Isten helyett teremtett dolgokat imádnánk. Oh valld meg jámbor atyámfia! mily nagy isteni kegyben részesültél!

Jézus születése az Istennek legnagyobb jötevőménye. Fölékesítvén mennyei atyánk e világot földi áldásaival, beteljesedvén isteni ígérete, mennyei آدمányokban is részesítette azt. Az Isten, ki föntségét a természet millió csodáiban kijelentette, még magasztosabban akarta magát a lelki teremtményeknek kinyilatkoztatni. Ezért született Krisztus, kivel új lelki teremtés kezdődött. Eljött Ő, mint Isten legszentebb követe az emberi nemzethez, és örök világot hintett a föld sötétségére. Eljött, mint legszentebb tanító, kinek tudománya isteni; mert ő általa és ő belőle szólott az Isten az emberekhez. „Én magamtól nem szólottam, hanem a ki elküldött engemet, az

atya, ő megparancsolta nekem, mit szóljak, és mit mondjak." (Ján. 12. 49.) Eljött, mint a lelkek világának királya, hogy a vétkeket, babonákat és tévelygéseket kiirtsa. Eljött, mint egy új, és örök fényben felállított anyaszentegyház főpapja, ki magát adta a mi üdvösségünk- és boldogulásunkért áldozatra!

És hogyan jött ő el? Szegényül, elhagyatottan az éjnek mély csendében, minden fény és pompa nélkül, a világ teremtése után 4000-ik esztendőben, hogy minket embereket megváltson és üdvözítsen. Első lakása baromól, és az ágy kemény jászol! Ez volt a mennyei szent atyának akarata; a kényes földi emberek váromlásának ugyan meg nem felelve, de megegyezőleg az isteni jóvendölésekkel. Jézus első belépte a világra jelenti, hogy a földnek minden pompáját sem mire sem becsüli Isten, és hogy azon országban, melyet alapítani jött Jézus, egyedül az erényességnek van helye. Azért szeretett hitrokonom! ha szegényül és szűkölködve kell élned, jusson eszedbe a kisdéd Jézus és szegény szülei, s vigasztald magadat azzal, hogy van valami a gazdagságnál becsesb.

De még az a nap is fontos reánk nézve, melyen a kereszténység e fényes ünnepet üli; mert az az év végével unnepeztetik. Mennyi lelki vigaszt nyújt az év vége! Ó bár életünk végén is a mi jobb életre való születetésünk felderülése ünnepeink legszebbike lehetne!

Eszünkbe jutnak ekkor, hogy minden tetteink, örömeink, és fájdalmaink elmúltak, és megemlékezünk, valljon van-e okunk Jézus születésén örvendeznünk? Született-e érettünk is a Megváltó, vagy úgy éltünk eddig, mintha nem is született volna? Elértük-e azon legnemesebb cél, melyért ő e világra jött? E napon a legördült évben töltött életünk folyamat legfigyelmesebben kell vizsgálnunk; mert megtörténhetik, hogy utolsó szent napunk ez, és tán a jövő Karácsonra a téli zivatarok dühöngnek már bemohosult sírhalmainkon!

Vessetek most számot magatokkal ker. atyámfiai! valljon az év végén elmondhatjátok-e nyugodt öntudattal: senkit nem gyűlöltem, elleneimnek megbocsátván, mindenkivel békességben éltem; a vétkeket, a gonosz társakat kerültem, és a szív bűnös gerjedelmeinek helyet nem adtam? Elmondhatjátok-e lelki vigasztal: hogy napjaimat családom és embertársaim boldogítására szenteltem; szántam a szerencsétleneket, letöröltem könyeiket és enyhítettem fájdalmaikat; a felsőbb segítségnek alázattal hódoltam, tartozásaimat készséggel leróltam; a házi boldogságot szerettem; a rágalmazók hízelgéseit megvetvén, gonosz híreket nem terjesztettem; jámbor és kegyes levén, a kötelmek teljesítésében másoknak jó példát adtam? Ó szeretett atyámfiai! ha szíved ily tiszta: bizonyos lehetsz, hogy Jézus születése ünnepe újja születésed ünnepe!

Azért a leáldozó esztendővel temessük el mi is minden hibáinkat, vétkeinket, és balgatag kívánságainkat, s tegyünk erős fogadást: hogy ezután Jézusban új emberek akarunk lenni, más ékességet nem keressünk az ő erényein kívül; nem kívánunk más bölcseséget, mint az ő mennyei tudományát; nem más vigasztalást az ő benne való hiten kívül; nem obajtunk más jutalmat, csak az örök élet palmáját, melyet dicsőült bajnokainak ígért!

Engedje Krisztus születése, hogy az újévben is hit-,remény- és szeretetben egyesülve találkozhassunk.

Berzay Elek.

Ejfélikor. . . .

Ejfélikor zenge a szeráfkar hajnaldalt:
Énekkel köszönté a nap-hozó hajnalt . . .
Dicsőítétek a dicsőítő napot,
Melyért négyezer év könytengert hullatott.
Oh! jertek közelebb, jertek le mihozzánk,
Hogy mi is veletek dallva imádkoznánk;
Hozzátok le nekem azt az áldott lantot,
Mely a bölcsődalba hoz megváltó hangot
Szent Dávid hárfája reszket a kezemben,
Jámbor ohajtástól úgy elnehezdedten!
Vagy a kis Jézussal én is most születtem?
Reszket szerelmem a született szerelmen,
Mintha az üdvesség gyermekét ringatnám:
Hogy mosolyogja a reményirgalmat rám. . . .
Fel-felveszlek én a jászolból, szent magzat,
Hogy itt függj szívemen, mint érdemesillagzat;
Fényes csillagzata sötét csillagzatnak,
Kis Jézus! kibem a lázárföld dugszagát!
S jó koldus bir legjobb koronajóságát:
Neki csillagozták ki a mennyországát!

Ejfélikor sírjából a holt világ feljő,
Keletre sír lelke, megy mint bűn-éjfélfő,
A földre jött a nap, megváltandó itten
Sötétségünk a világító hitben.
Kél a nap fény lelke, és a felhőn áthat,
S az éjben gyönyörű új szívárvány támad:
A holt világ ezen örömeiben sírva,
Nyugodtan megy vissza nyugodni a sírba. . . .
Hísz a ki született, Limbusba megy érte,
S felviszi magával dicsőség-kertjébe, —
Felviszi az égi lajtorja-kegyelmen:
Viritson, ki remél, öröközölden mennyben!

És mi élő-holtak, halva-élők legyünk,
Halva ennek, a más világé életünk!
És megigazulva járjunk Betlehemet,
Álljunk meg az ígért, várva várt Szent felett.
Vagy boruljunk földre a jászol-oltárhoz,
Hol először Isten az Istennek áldoz,
Áldozunk mi is az első áldozónak,
Örömkönytengerre szálljon a hitesőlnak!
S ez legyen az élő hitre élettenger, —
S ki Jézusnál köt ki, örökéletet nyer!

Benőfy Soma.

Isten keze.

(Nép-hagyomány.)

Sötét éj borult a falu határára. A mezei fásztó munka után eltikkadt lakosok édes álomba merültek, hogy a fölkelő nappal Isten nevében újabb erővel kezdhessenek szokott mezei munkájokhoz. Megható néma csöndben alszik az egész vidék. Még a bagoly is, mely máskor ott a falu végén emelkedett kerek dombon álló, s lombos akác-fákkal környezett kis templom tornyából ijesztgeté a domb alatt elhaladó éji utast: most elhúzódva hallgat, elnémult, mintha so-

ha lakója sem lett volna annak a kis toronynak; vagy talán azt hallgatja, a mi épen most vajdik alatta a fekete éjben...? Meglehet. Az ezüst szemü apró csillagok is sötét fellegek mögé rejtettek, hogy tanúi ne legyenek a sötét éjnek is sötétebb bűnnek, mely most a rémes éj felében — ott az Isten háza ajtaján erőszakoskodik.

A kis templom ajtaja csikorogva sir... mintha segegy után sirna...! Hasztalan! ninesen, a ki hallaná... Dehogyan ninesen; van egy, van — az Isten!

— Te itt maradj a küszöbnél Haris; ha zajt hallasz, pisszents. De ne reszkess mint a pókhálóban folakadt légy... hah! még a fogad is vaczog, te nyúl-faj...! Na, ne félj; ez első és utolsó dolgom veled — csak most légy szemes.

Haris a küszöbnél maradt beltudalma égető kínjával; konok büntársa pedig a tolvajmécs mellett megindult a templom hosszában... bűnos lépteit sokszorozva hangoztatá vissza a kis templom talaja, s a rabló egy percze megbökkent; úgy rémlett neki, mintha százan törnének utána... szíve egyiránt dobog lépteivel... a templom falairól mindmegannyi kétségbejítő kérdőjelekként néznek le a szentek jelképei; a rabló keble feszülni kezd... redőbe vont homlokán nagy cseppekben tört elő a kínos verejték. Már visszafordult... megleglé talán lelke kínját a kárhuzatos bűn égető terhe alatt...! Ah nem, nem! Rosz daemona föltartá őt, s esábitólag susogta fülébe a biztosítást: „maradj, végezz; a ki mer, az nyer; csak a gyáva riad vissza önárnyékától.” És a rabló szilaj indulattal bevégezte a bűnt! Megfosztá az oltárt hó fehér terítőjétől, bokrétás gyertyáitól; kirablá a templom papi öltönyeit, az aranynak vélt oltári edényeket. S bűnos kezét már az oltáron keresztül kiterjeszté a „szentek szentje” felé is, midőn váratlanul szemközt csapatik... a tolvajmécs kezéből kihullva elalszik... s a nélkül, hogy azt tovább keresné, a zsákra szedett templomkincsekkel egyenesen kifelé vándorog.

Egy — véletlenül a kis templomba tevedt denevér volt, mi a rablót szemközt csapá; s ez elég lön arra, hogy a gonosz visszariadjon a „szentek szentje” megfertőztetésétől.

— Hol vagy Haris?

— Itt, a szent keresztfa oltalmában. — Felel bűnbánólag, s a keresztfát megölelve Haris.

— Hah, ha, ha! Nem félsz, hogy agyonüt az a terméketlen fatuskó?

— Elég, elég, gonosztevő! Tudd meg, hogy én bűneidben osztozni nem akarok; s teljes lelkemből bánom, hogy csábitásod a templom küszöbéig is elkísért. Én utállak téged mint a bűnt melyet ezen órában elkövettél. Reszkess rabló! Isten igazságos haragja utolér, ha a pokol fenekére rejtőznél is.

— Hah, ha, ha! Köszönöm a részt Haris! azzal is többet tettél hozzám... Pá Haris, pá! szorítsd magadhoz jól Istenedet, nehogy engem elérjen... hah, ha, ha!

E perczen a sötét fellegeken hirtelen kigyúl az Isten haragja, föld-rendítő szava megdördül, s villámkarja lecsap épen oda, hol a bűn előbb kevélyen folkaczagott... Még egy kínos nyögés... azután esend lön újra a sötét éjben, mintha misem történt volna.

— Isten! ez a te büntető kezéd volt... irgalmazz nekem!

Igy nyögött Haris a szent kereszt tövében, s nem tudott, nem mert attól elválni.

A hajnali „Ave”-t hirdetni jött a harangozó; meglátja a kereszt alatt térdelő idegent, s nehogy buzgóságában háborítsa, csak úgy magának mondta el ama gondolatát: „nem is hiszem, hogy volna több, a ki engem reggeli imádkozásomban megelőzött volna.” De midőn a keresztfától néhány lépésnyire az önvérében fetregő másik idegent megpillantá: magára a szent keresztjelét vetve fordult az imádkozó idegenhez. —

— Ki vagy te? mi történt itt, atyafi?

— Menj, kérd föl ide a t. lelki atyát, és a falu bíráját. — hadd tudják meg, mi történt itt; addig ne is kérdezz, ne is szólj.

Kevés idő múlva ellepte a templomdombot a faluból kitódult látványok tarka serege.

Haris a bűnbánó megindulásával, s hiven elbeszélte a községi előjáróknak az éji eseményt, s magát onként a törvény kezébe átadatni kívánta. Haris a harmadik falu végén lakó kontár-kovács, illetőleg koresmáros volt.

Midőn a halott — arczon-fekvő helyzetéből fölemeltetett, a kíváncsi néző sereg kezeit összecsapva, a borzadály mindenféle jeleivel kiálta fel:

— Pákosz, a desertor!!

Ugy van; Pákosz, a desertor volt a bűnhődött, régóta átka és félelme a vidéknek. A zsákban ott pihent mellette a kis templom kirablott kincse: az isteni gondviselés sértetlenül megővta azt egy darabig...

— Mit mond ehhez, komám uram? kérdé hazatérőleg kántor komáját a falu bírája.

— Azt, hogy Isten keze eléri a gonosztevőt elrejtőzhetlenül. Punctum. —

Kasztovszky László.

Katholikus hitélet.

I.

Eger, decemberhóban. D. a J. Krisztus! Az egyházi év Adventtel veszi kezdetét, mely alatt az emberiség előkészítetik annak eljövételére, kit, mint a világ Údvözítőjét, rég hirdettek a próféták, várva vártak a régi népek. Hogy e szent időt a keresztény úgy töltse, mint azt ezen időszak szentsége kívánja, főgondja anyaszentegyházunknak. E czélból rendelé többek közt a hajnali sz. misét is, vagyis a Rorátét, mely városunkban, minden templomban reggeli 6 órákor tartaték meg. Örömmel jelenthetjük, miszerint kath. közönségünk dícséretes buzgóságot fejtett ki e napok alatt a templomok látogatásában. De vagy az adventi időszak folytán egy nap, a b. Szűz makulanélküli fogantatásának ünnepe, melyet kitünő ünnepélyességgel megülni egyik leg-szentebb kötelességének tartja az egri kereszténység. A főtemplomban maga kegyelmes főpásztorunk végező e napon az isteni szolgálatot. Fényesen tartatott meg ez ünnepély a cisterciek templomában is, hol a föltárt egy igen díszes Immaculata-kép ékesíti, melyen buzgó áhitattal esügg a keresztény szív, s legbensőbb tiszteletre gerjesztetik a szűz Anya iránt, kit ábrázol; szent mise alatt a tanuló ifju-

ság a b. Szűz tiszteletére betanult énekeket meghatólag zengedezé. Emlékeztessé tette e napot a betegek ápolásában fáradhatlanul működő irgalmas rendüek templomában azon első zsenge áldozat, melyet t. Ficklerle Beda csehországi irgalmas rendü atya, ki itt végezvén hittanulmányait, kegyelmes főpásztorunk által pappá szenteltetett, a Mindenhatóknak bemutatott. A szép számmal egybesereglett hívekhez nt. Schill Athanáz cisterci rendü áldozár és tanár tartott lelkes szónoklatot a terhes pályáról, melyen az új misés papnak haladnia kell.

Mennyire hordozza szíven apostoli buzgalmu kegyes főpásztorunk hitéletünk emelkedését, megmutatta már azon dicső tettével is, hogy városunkban az angol szüek kolostorát létrehozta, a végből, miszerint e gondos szüek örkődése alatt a leány-növendékek vallásos neveltetés által igazi ker. kath. anyákká képeztesse. Kellő gond fordittatik a fi-növendékekre is elemi iskoláinkban, hol a rendszeren működő hittanítók a kath. hit igazságainak fejtegetésén kívül hetenkint minden szombaton iskolai előadások után az evangéliumot magyazrják. Így előkészítve lép át ifju sarjadékunk a gymnasiumba, hol két hitszónok éstanár foglalkozik a religio tudományának előadásával, melyet vasár- és ünnepnapokon szent beszédek, délután pedig catechetikai oktatások váltanak föl, hogy ekként vallásos polgárokat nyerjen a hon, s hű fiaikat a magyar egyház.

A vallás által átmelegült szívet a szeretet tette szokta gyulasztani, oly tette, mely kedves Isten előtt, jótékony az emberiségre nézve. Örömmel említek én itt föl egy ily szép vallásitényt, mely városunkban a beteg ápoló szürke-nének behozatala iránt eddig csak terveztetett, most azonban valósulása már bizton remélhető. A hitbuzgalom eme szent eszméje először is szeretetteljes érsekünk elméjében szülemlett meg, ki is mindenkor szíven hordva az inség- és nyomorban szenvedő emberiség sorsát, nevezetes pénzösszeget tett le e szent célmielőbbi létrehozására. Most már annyira vagyunk, hogy az épület csinosittatik, s az ágyneműek, edények s egyéb megkívántató szerek megvétele vagy adakozás utján beszerzése iránt sikeres lépések tétettek. A jövő tavasz kezdetén az irgalmas szüek városunkba érkezendnek. Adja az ég, hogy őket mielőbb körünkben láthassuk!

M. R.

II.

Balatonfő-Kajár, Veszprém megyében december 8-án 1857. Ugy hiszszük, nem fogunk egészen hálátlan munkához, ha egy vallásos eseményt a katolikus olvasó közönséggel tudatunk; ugyanis t. Kénese Lajos ur és neje, szül. Biró Magdolna asszonyasság Veszprém megye Balatonfő-Kajár nevü helységében, hol a lakosság legnagyobb részt ref. vallásu. — vallásos szent érelemtől buzdittatva, egy igen szép, csinos, és gazdagon aranyozott rámaju Mária-képet kised templomunk számára ajándékozott, mely a mai ünnepen a buzgó és tiszta szívu hívek legnagyobb öröme nt. plebános ur által felszenteltetvén, az általa kijelelt helyre el is helyzetetett; miért is örök hálára érdemesítették neveiket a balatonfő-kajári szegény kath. hívek szívében. Isten áldja meg a buzgó családot szép áldozatáért, s jutalmazza meg azon nemes öntudattal, melyet Mária szeretete önt az emberi szíve!

Továbbá fölemlítjük azt is, hogy gr. Zichy Domonkos felszentelt püspök ő méltósága szintén a balatonfő-kajári szegény templomunkat egy gazdagon aranyozott fekete mise-mondó ruhával megajándékozni. — iskolánkba pedig egészen új s szélszerű padokat készittetni kegyeskedett. Köszönő lélekkel hódolunk egykori szeretve tisztelt főpásztorunknak s kegyes földes-urunknak, és nem mondhatunk egyebet, minthogy az Isten fizesse meg!

A balatonfő-kajári kath. hívek.

III.

Csorna, dec. 15. Városunknak délnyugoti részén a boldog Szűznek 1757-ik évben készült csinos kőszobra áll. Ide a Boldogasszony szeplötelen fogantatásának egész nyolczada alatt az idén számos buzgó nép jelent meg tisztelni Máriát, különösen pedig dec. 13-án ugymint vasárnap az

idő is kedvezvén, nt. Réfi Endre segédlelkész ur vezetésével körmenetileg két ezren jóval fölül menő ajtós lélek gyült oda össze. Szép tanujele ez mind a lelkipásztori gondoskodásnak, mely az említett szobor egyszázados főállásának körülményét a hívek ajtatosságának élesztésére felhasználta, mind az itteni katolikusok buzgóságának, mely lelkipásztorának a szószékéről eleve tett egyszerű emlékeztetését ily sikeresen figyelembe vette. Mindenesetre lélekemelő volt mindkét nembeli ily nagy embertömeget, buzgó énekimádsággal epedő ajakán, a boldog Szűzet ábrázoló azon szobor körül összegyűlve látni, mely főállásának hosszú évsorán sok förgöteget szemlélt elvonulni a kedves hon fölött, mikép könyörög fel Magyarország hatalmas védasszonyához: hogy esdekelyen le a városra különösen, s a pártfogósába ajánlott édes hazára általán sz. Fiától áldást, s az élet mindennemű terheinek könnyebb elviselésére oly igen szükséges mennyei segílyt.

A díszes körmenetnek pompáját egvő zászlókon kívül különösen emelte ama szép két fejr. lobogó, melyeket a Boldogasszony szeplötelen fogantatásának hitezikké hirdetésekor a csornai kath. hívek buzgalma 200 pft-on készittetett. Szegény volt jól; mert ki Istenben és annak sz. anyjában bizik, meg nem csalatkozik.

H. L.

Szentföldi levelek.

XVII.

Cairo, május 4. 1857.

Nagyon tisztelendő tanár ur, kedves uram ösém!

Május 1-én a l'orient (kelet) vendéglőben éji szállásunkat ugyancsak busásan megfizetvén, s felér ruháinkat ugyanott mosásra hagyván, délelőtti 9 óra tájban az alexandriai angol vaspályára siettünk, hogy Cairóba, Egyptus fővárosába juthassunk. A vaspályán tömérdek koptot s arabot találtunk, kik szintén Cairo felé utaztak. Mi az első helyet választván, egyenkint 1 1/2 Napoleon d'ort (aranyat) fizettünk körül-belül. A második helyre egyre-másra balmaztattak a podgyászok, melyek fölött ültek az utazó koptok s arabok, ugy szólván, egyik a másikon; de, mi több, még az első hely tetőzetén is basaltak a szegényebb sorsuak. Sok várakozás után 10 óra után valahára megindult a gőzmozdony, elég sebességgel. Meoritis tavának egy részén vezetvén a vaspálya, láttuk jobbra s balra a lerakott s kipárolgott sórészeket, mindannyi jegesített darabokban, melyeket épenakkor szedtek föl a munkás arab asszonyok s gyermekek a basa részére. Itt lepett meg bennünket a Sahara pusztából jövő meleg szél, melyet az arabok Chamsin-nak neveznek. A levegő egyszerre mintegy megsűrűsödve vörösött, telve a legfinomabb porral, inkább homokkal annyira, hogy a vagonok ablakait kénytelenek volnák fölhuzni s bezárni, minek következménye lön, hogy csaknem megfuldánk, és sokan lélekzetet sem tudának venni. Kinyitván az ablakot s kezeinket kinyujtván, oly melegséget éreztünk, mint valamely fűtött kemenczében. Itt valóban sokat kelle szenvednünk a rekedt légtől, az irritáló hőség- és a milliónyi gonosz egyiptusi legyektől. Utazó társaim közt még én érzem legjobban magamat, ambár egy pipa török dohány kiszívása magamnak is megártott egy kissé; de bajom, Istennek hála! minden komolyabb következmény nélkül végződött. — Délutáni 1 óratájban a Nilus partjaihoz érvén, a vagonokból mindnyájan kiszálltunk, s egy kis gözöson átkeltünk a tulsó partra. Különösen megjegyzendök vélem, hogy a vasvonalon semmi őrházak vagy fölfigyázók nincsenek, mi ismét mutatja az egyiptusi arabs fellák jóságát, kik a vaspályán legkisebb csint sem követnek el. A vas sínek nem gerendákra, hanem tányér alakra vajt öntött vasalopokra vannak téve és megerősítve. A Niluspartig tán

két vagy három főállomás van. A tulsó parton szintén van főállomás, hol az utazók méregdrágán kapnak valamit-azt enni. Itt jó 1 1/2 órát időzvé, végre megindult mozdonyunk. Ezen egész utvonalon oly egyenes mint az a sztal: ugyanazért a gőz megfeszítésére kevés tüzelés kívántatik. Innen Cairaig két főállomás van. A lakosok épen ez időben szaggatták ki tövestől az alacson száru buzát és árpát, mert ok ezt itt sem nem arattják, sem nem kaszálják, hanem kezeikkel tépik ki, s a legszorgalmasabban dolgoznak szegények a Chamsin forró szél dacára is. A még főállott buza közt megpillantottam egy rókaforma, de valamivel nagyobb állatot, — vadkutya, vagyis Sakál volt, az egyetlen vadállat, melyet utamban láttam 5 óra lehetett délután az idő, midőn Cairaig értünk, hová bemenvén, egy német vendéglősnél aux pyramides — a kőgúlákhoz szállást vettünk. Rövid pihenés után azonnal étkezéshez fogtunk, de a nagy forróság miatt étvágyunk nem volt, barmi jól voltak is készítve étkeink. — A Chamsin széllel igen ijesztettek bennünket, mert azt mondák, hogy 7—8 nap is meg szokott tartani, mely hír reánk igen leverően hatott, mivel így akadályozva leendett utunk a pyramisokhoz, valamint Alexandriába való visszatérésünk is. Istenben bízván, kinek gondviselése eddig is mindenkor megörzött, s jobb időt remélvén, jókor lepihentünk.

Május 2-kán itt fogadott dragománunk már éjfélt után 2 órakor fölkellett bennünket, s tole nagy örömmel értették, hogy a Chamsin megszünvén, igen kedvező hűvös idő mutatkozik, melyet siettünk is felhasználni a pyramisokhoz (kőgúlákhoz) tervezett ut foganatosítására. Már 3 órakor (kőgúlákhoz) szamarainkon ültünk, s megindultunk a város hosszában O-Cairo felé. Jó egy óráig tarthatott utunk a városból a nagy Nilus partjára. O-Cairót számos romjával balunkon hagytuk, csupán egy a folyó partján fekvő hosszú utozán mentünk át, míg végre Nilus ohajtott folyójához értünk. Itt egyik hajóba mi magunk bemenvén, a másikba pedig szamaraink mint valami kutyák ügyesen beugorván, az ellenkező parton kifeszített vitorlák mellett szerenésesen kiszálltunk, és Dschise, vagy Gize városba mentünk. Itt vannak ama mesterséges kemenczék, melyekben 60,000 tojásból ugyanannyi csirke költetik ki egyszerre, miért is a csirkek igen olcsók Cairaiban. Miután a városon keresztül lovagoltunk, szép kertek között egy palmaerdőbe jutottunk, melyből kiérvén, ismét buján termő szántóföldek közt folytattuk utunkat. Láttuk, mint terhelik tevéiket, hogy a kévékbe kötött eleséget haza szállítsák. A szép termő földek közt jó ideig haladván, egy kised faluhoz értünk, ha jól emlékszem, Embabeh a neve, — jeles a francziák-s mamelukoknak 1798-ban Julius 2-kán történt ütközetéről. Itt sok szarvas marhat találtunk, s meglehetősen arabs épületeket. E falutól körül-belül jó félórányi távolságra lehetnek a pyramisok. A mint a falut elhagytuk s a kőgúlák felé közeledtünk : mindenfelől szaladtak felénk a szántóföldeken dolgozó arab felláhok, kik bennünket elérvén, ki francziául, ki olaszul, ki angolul kinalák szolgálatukat; fölök ezüül, ki olaszul, ki angolul kinalák szolgálatukat; fölök többé nem szabadulhatunk meg, úgy, hogy seregesen kísérték bennünket a pyramisokhoz. Egyszerre, mintha átvarázsoltatott volna a jőtermő fekete föld, nagy, homokos térségre jutottunk, hol szamaraink majdnem hasig gázoltak a homokban. E sivar ut csakhamar a legnagyobb s legmagasabb pyramisoz vezetett bennünket, melynek alján reggeli 8 óratájban megpihentünk, s kosarakban hozott juhhusült-, kenyér- s borból álló reggelihez fogtunk. Ez alatt megjelent a falu agája, vagyis birája, természetesen azért, hogy a szegény araboknak szánt pénzt azonnal magához vegye. No, itt is volt ám zaj, alkudozás, arczulesapás és mindenféle ütlegezés, de lehetetlen volt fölök szabadulni. A ki föl akar menni a pyramisra, annak négy arabs felláh meg szolgálataira : ketten kezeit fogják s fölfelé húzzák, ketten pedig hátulról emelik s fölfelé tolják. A tarsaságból többen kívánczoktál fölmenni, hanem ez csak kettőnek sikerült : nekem s egy bécsi fakereskedőnek, Müller Lipót urnak. Az arabok megmarkolták erősen kezeinket, s akartuk vagy nem, nagyokat léptettek velünk a négyszögű köveken. Elég volt csak megérinteni lábunkkal a felsőbb kö

élet, már fönvöltünk egy lépcsőn. A lépcsőzetekrei fölhágás szünetnélküli biztató éneklés közt történt, mely így hangzott : Segnor bono, baksis bono. Háromszor kelle pihenünk, míg a 457 láb s 6 hüvelyk magas pyramis tetejére juthatánk. A tetőzetten megnyugodtunk, s magunkat körül nézvé, Cairo felé gyönyörű kilátást élveztünk. Láttuk a nagy, homokos, pusztá hegyeket s halmokat, dél felé pedig, hol hajdan Memphis városa feküdt, fölünk 3—4 drányi távolságban szímtalan kisebb-nagyobb pyramisok tüntek föl. Fön mintegy 1 1/2 óráig mulatván, mindent jól megnéztünk, s láttuk, hogy a pyramis teteje föl van bontva. Az itt-ott heverő nagy négyszögű kövek mutatják, hogy a magasság még legalább 15—20 öllel fölebb emelkedhetett. Valamint fölmentük, ugyanazon segítséggel jöttünk le is. A fölmenet s leszállás közt csupán azon egy különbség volt, hogy a segítő arabok minden pihenési helyen majd kizsebelték baksisért az embert. Lejövén, jól körülnéztük a pyramist ; köszikla-alapon áll az. A pyramisban benn én nem voltam, hanem csak úgy tekintettem bele ; nem látni ott egyebet romoknál, fölbonított sírúregék- és számos kőfalatos folyosóknál, melyeken föl és le lehet járni, s a temetkezési helyeket vizsgálni. E helyütt két nagy s két kisebb pyramis van, melyeket a kőgúlákól kihordott, s halmok és hegyek magasságára emelkedő köszemét-hulladékok vesznek körül. A sziklában a pyramisok körül tömérdek sok temetkezési üreg, katakomba, vagyis boltozat látható, melyekben a mumiák tartottak. Itt szemlélhetni még a pyramisok közelében a Sphinx colossális nagyságu alakzatát, mely ugyan már igen el van temetve homokkal, annyira, hogy csak a fej, nyak s hátgerincz lát szának ki. E Sphinx arca egy valódi néger képet mutat föl minden vonásával együtt. — Itt az arabok régi pénzekkel, Isis cserépképeivel, egyiptusi papok szobraival, kővé vált bogarakkal, tevékormökkel s más egyéb régiségekkel kínáltak bennünket. E tárgyakat ok mind találtaknak állítják. Azonban az utazónak szemesnek kell lenni, mert könnyen rászedik, miután ok a régiségeket jelesen tudják utanozni, s gyakran önműveiket is régiségek gyanánt árulják. A pyramisoktól mintegy két órányi távolságra a homokpusztában sok, kővé vált erdei fa található ; de mi oda nem mentünk, hanem egy darabot — én — elhozván, ismét Gizenek tartottunk, s azon az uton, melyen jöttünk, tértünk vissza Cairaiba. Ismét át kelle mennünk a Niluson, melynek közepén Rodah szigetben egy nagyszerű épületben láttuk a Nilus folyó mérték-ozslópát. — Miután a folyót már többszörösen is fölemlítettem : helyén látom itt szólni a Nilus kiöntése- s apadásáról, előre is megjegyezvé, hogy a dolgot úgy adom elő, a mint hallottam.

Már april hónapban megszünik a folyó apadni, és májusban növekedni kezd, de csak igen keveset. Junius közepén kezd csak különösebben nőni, naponkint 2 vagy 3 hüvelyknyit, mindazonat junius végén már eléri a 8 vagy 9 drát, azaz egyiptusi rőföt, mely a Nilus mérő-ozslópán följegyeztetik. Mivel pedig a folyónak rendes áradásától az ország termékenysége igen sokat függ : azért nagyon vigyáznak annak növekedésére. Julius 1-től fogva mindennap kihirdetik Cairaiban : mennyire növekedik a folyó áradása. Ha megérte a 16 drát vagyis rőföt, akkor a hatóság azt hivatalosan följegyzzi, s ez esetben tartoznak a földbérnökök a földadó harmadrészét a kinstárba előre befizetni ; de ha az áradás nem éri el a 16 drányi magasságot, akkor a földművelők minden adótól szabadok. Augustus közepén a földművelők minden adótól szabadok. Augustus közepén a Nilus kiöntéseit, és september végeig eléri legnagyobb magasságát. Ha ez meg nem haladja a 16 drát, akkor az év terméketlen. 18 drától középszerű termést várnak ; 22—23 drát nagy termékenység jeleül vesznek, 24 drányi s ezen túli áradás már káros a földeknek, mert a vizek a földeken sokáig maradván, hátráltatják azok művelését. Néha igen gyorsan növekedik a folyó, s mindjárt rendkívüli magasságot ér el, de hamar is lepad, s ez is káros a földekre nézve, mert azokon iszapját le nem rakhatja, és ha a hűs idő előtt apad le : akkor sok fereg és kukaéz támad, melyek igen ártanak a növényeknek. Mindezekből könnyen elgondolhatjuk, mily nagy érdekekkel viseltethetik Egyptus lakossága a Nilus áradása iránt, s mily nagy lehet öröme, ha a víz az olajtott magasságot eléri! — Az áradások közönségesen october vége fe-

lég tartanak, s azután következik a vetés, mely mondhatlan gyorsasággal történvén, a gabona hamar zöldell és növekszik. — A tömérék sok csatorna is elősegíti az áradás jótékony működését; magasabb helyekre, hová a víz árja nem hathat, mesterségesen, malomkerék alakú kerekre kötözött edényekkel merítik a vizet. Cairo körül igen sok ilyen vízöntő kerék látható, melyek tehének, ökrök, vagy bivalok által forgattatnak; de vannak szerteszét a mezőkön is a csatornák közelében. — A víz, melynek színe sárgás, használat végett nagy korsókba töltetik, azokból meg átszűretik kisebb edényekbe, s a legjobb, legegészségesebb kristálytisztaságu italt nyújtja. — Ennyi elég a Nilusról.

Mintegy 2 és 3 óra közt értünk szállásunkra az aux pyramides' — kőulákhoz czimzett vendéglőbe, hol a nagy hőségben jól esett pihenniünk. Ebéd után ide s tova czirkáltunk a városban. Betértünk különösen a szent-ferencziek kolostorába, hol kedves ismeretségbe estem a P. Quardiánnal, ki születésére magyar, a galgóczi kolostorból való, igen szíves és derék szerzetes. Miután neki az alexandriai püspöktől nyert miseszabaldalmat előmutatám, önmaga tanácslá, hogy a következő vasárnapon szolgálék sz. misét azon szentélyben, mely O-Cairóban létezik; ez azon ház, melyben Jézus, Mária és József tartózkodtak Egyiptusban való záránokságuk ideje alatt. Én igen megköszöntem s elfogadtam a szívesseget. Még e nap meglátogattuk a város több utcáját s a bazart. Cairo városa majdnem két órányi hosszúságu, környezetét pedig aligha járhatná be az ember négy óra alatt. A város magában nem szép, mert az utcák nagyon szűkek, görbék és sokszegletűek. Kövezete ninesen; mindazonát főleg a vasút felé vezető szélesebb utcában van több szép palotája is. A várost két felé hasítja a Nilus egyik csatornája, melyen számtalan hid tartja fön a közlekedést. A város negyedekre van felosztva, s mintegy tizenegy kaput számíll, melyek a várost elkülönítik s éjszakára mind bezártnak. Van benne több száz mecset, melyek közt leghíresebb a Hassan zultáné, noha némelyek Mahmud Ali basa mecsetének adják az elsőbbséget, — ez egészen új, gyönyörű karsu és igen magas óratoronnyal, egészen egyiptusi négyszögű fehér márványból építve, belülről drága szövetekkel bevonva. Van benne egy gyönyörű szószek. A falakat arany fólrások, koráni mondatok ékesítik. Itt van Mahmud Alibasa sírja is, melyen épen itt létünkben dolgoztak. E mecset Mokattain hegyen a várban fekszik; ott van a basa lakása is; nem különben József kutja s palotája is, honnét gyönyörű kilátást nyer az ember az egész városra. A Józsefről nevezett kut 276 láb mélységű, s kivágása a mészkősziklában valóban mestermű. Lépcsőkön le lehet menni egész a vizig.

Május 3 kán vasárnap reggel ismét a ferencziek zárójába tartottunk, honnét egy fráter s egy záránok kíséretében megindultam O-Cairo, vagyis Postát felé. Jó 1½ óráig lovagoltunk a sok tekervényes utcán, míg végre a város kapuján kívül nagyobb térséget nyertünk. Összedől házakból támadt számos romhalmok közt kelle áthaladnunk, míg O-Cairónak igen szűk utcáit elértük. Azonnal bementünk itt egy házba, hol egy arabs nő jött előnkbe, ki csinos kis templomot nyitott meg előttünk. Mint a fráter mondá, e ház a zárda tulajdona, de most el van hagyva és lakatlan. Itt összeszedvén a szent mise-áldozathoz szükséges egyházi ruhákat, kelyhet, könyvet s egyéb oltári szereket, még néhány szűk utcán átmenvén, a nem egyesült koptok templomába tértünk be, kik épen akkor tartották isteni szolgálatukat, melyet egy ideig mi is szemléltünk. A szolgálattevő pap az oltár előtt albába — szokásos hosszú fehéring — vala öltözve, és széles keleti stóllát viselt; orrhangon énekelt, mire hárman vagy négyen feleltek, kik éneklett feleleteiket háromszögű aczélos hangszerrel s ütésekkal kísérték. Igen kevesen voltak jelen az isteni szolgálatom. — Ezután bementünk a szentélybe, hol a fráter egy, a padolaton vizirányosan fekvő ajtót nyitott meg s emelt föl előttünk. Mi mint valamely pinczébe 20—24 lépcsőn lemenvén, két csinos kis szobába jutottunk, melyeknek ablakaik apró oszlopokkal ékesítvék, s jól vették ki magokat, mindamellett, hogy az ablakok fallal be valának rakva. Itt — mondá a fráter — itt tartózkodott a szent család Jude-

ából Egyiptusba futása alkalmával; ez épületnek felső részét — folytató a fráter — kénytelenek voltak a szakadár koptoknak átadni, de az alsó rész még a mi szentélyünk. Van egyik szobában, mely különben száraz, egy oltár; ez hamar rendbeszedetvén s valóban csinosan elkészítettvén, a mint utiasan öltözve voltam, felöltém az egyházi ruhákat, és sz. misét szolgáltam, mi alatt a barát és arabs nő ajtatosan olvasót imádkoztak, záránoktársam pedig nekem ministrált. Ajtatoságunk végeztével ugyanazon uton, de benn Cairóban megint más szűk s tekervényes utcákon, értünk a zárdába. E napon még mindent meg kelle tekintenünk Cairóban, miután a társaság már másnap vissza akart térni Alexandriába. Bérkocsit fogadván tehát, körülkocsiztuk a várost. Láttuk ez alkalommal a basának Sumla nevű gyönyörű kertjét, abban Mahmud Ali basának földszinti pompás palotáját, melynek közepe négyszögben márványoszlopokon nyugvó csarnokot képez, s ölnél magasabb ragyogó kristályüveg s chinai porcelán kargyertyatartókkal — candelaber — van ellátva. Középett a Nil négyszögű vízmedenceje, melyből az egész kert könnyen öntöztetik. A szobák a lehető legegységesebbek, nyugat s kelet legdrágább ékeségeivel a leggazdagabban halmozvák. A kert oly bájos, mintha azt nem is emberi kéz, hanem szellemek alkották volna; szorgalmasan is őrzetik az alkirály katonái által. Mivel pedig a mostani alkirály itt nem lakik, baksisért mindent megláthattunk.

A városba visszakocsizván, megálltunk egy katonai laktanya előtt, ugyanott láttuk ama nagy terebélyes fát, melynek tövében Kleber francia tábornok egy ábrándos Santon által mellbe szurattott. — Laktanyánkra érkezvén, a nagy s majd kiállhatlan hőségben szívesen megnyugodtunk egy kevéssé, — egy kevéssé, mondom, mert már ebéd előtt ismét fölmentünk a várba, s Mahmud mecsetjét, nem különben József kutját is újra szemügyre vettük. Az egyiptusi törökök nem oly vadak mint a palástinaiak, s mondhatom, udvariasan becsátottak bennünket a mecsetbe, hol — bámulatra méltó nagy épület — föl s alá jártunk az imádkozó török csoportok közt. Ez alkalommal az alkirálynak várbeli nagy kertjét is megtekintettük; körüljártuk a várt, honnét gyönyörű kilátás nyílt a nagy városra.

Az egyiptusi lovas és gyalog katonaság igen tiszta, szép termetű emberekből áll, kik mindenben fölülhaladják az osmanlikat. — Van Cairóban két sz. ferenczi zárda: az egyik alsó, a másik felső Egyiptust látja el missionáriusokkal. Vannak ismét apácák, kik a nők nevelésében fáradoznak. — Itt lakik az egyesült arménok és koptok érseke; de a nemegyesülteknek is vannak püspökeik és székes-egyházai, valamint nagy zsinagógájok a zsidóknak, kik különösen a város egyik negyedében laknak. — Cairóban a levegő igen lágy, de e mellett igen egészséges; azért sok gyengélkedő idegen tartozkodik itt egészsége helyreállítására végett. — Egyébkint Egyiptusban a közép a legnagyobb zsarolás alatt nyög, nyomorult házakban, inkább sárkunyhókban lakik, melyekben a legszükségesebb háziesszközök sem találhatók föl. Azoknak száma, kik nagyobb s kényelmesebb hajlékokban laknak, vajmi csekély. — Alsó Egyiptusban, mivel népes, krokodilok ninesenek, hanem csak felsőben. — Még e nap estéjén bementvén a ferencziek zárójába, a templom legmagasabb kupján fölállított magas fatoronyból, inkább messzelátóból sokáig néztem a kiterjedt várost. Elvezetem édes és nagyszerű vala.

Tán unalmas is vagyok hosszas levelemmel. Bezárom azt, azon ígérettel, hogy kedves uram öcsémet legközelebb Alexandriából tudósítandom. Addig is Isten velünk

Bogcha Ferencz.

Különfélék.

— A „Szent Erzsébet legendájá”ra szathmári püspök ő excellentiája 40, székesi püspök ő méltósága 100, sz. fehérvári püspök ő mlga 50, a szathmári káptalan 20 főt pp. a Szent-István-Társulatnak ajándékozni méltóztattak.

— A Tanodai Lapok' után tudatjuk t. cz. olvasóinkkal, miszerint az érsekújvári cigányiskolából szolgálatra már képes két jó cigányleányka kerül ki; a ki tehát romantlan két cigányleányt, vagy talán csak egyet-egyet magához eselődül fogadni ohajtana, tegye magát érintkezésbe az érsekújvári „Cigányiskola” alapítója- és fentartójával, nt. Farkas Ferdinánd ural, kinek lakása Érsekújvár (vasúti és postaállomás) 198. sz. alatt.

— Pápa, december 12. Mint katolikusok szent kötelemünknek ismerjük a „Győri Közlöny” pápai levelezőjének e lap 21-dik számában megjelent alaptalan vádja ellen magunkat igazolni. A vád így hangzik: „Egy levelező collegám a minap sajnálkozását jelenté a fölött, hogy a most épülő reformált főiskola falai görbék. Igaz! de nem tudja colléga az okát. Szörnyen eszélyes nép ez a kálvinista nép. Volt ezeknek már 1531-ben egyenes falu szép iskolájok (— csak tessék megnézni a városi plebánia melletti pápista iskolát! —). Elvesztették. Később ismét építettek ugyan csak a piacon egy szinte egyenes falu collegiumot. Ezt az előbbihez hasonló sors érte. Majd 1792-ben építettek egy görbe falut. Már ezt senki sem vette el — mert senkinek sem tetszett — annyira, hogy midőn bitang áron fűnek fának kínálták volna, a manónak sem kellett. Ezért van görbe fala a most épülő főtanodának is.” E vád alaptalansága behozonyításul elég általánosan emlitenünk, hogy a protestantismus Pápán a trónolók nyílt parancsa ellenére hozatott be; mert a vár megszüntével, eltávolítottván az őrség, melynek egyénei közt egyedül gyakoroltatott, vagy inkább kellett gyakoroltatnia a protestantismusnak, az ez iránti engedély is megszűnt. Azonban nem hódolt a felső parancsnak Török Bálint híveivel, hanem elfoglalván a főépületeket, megtelepíté a protestantismust, úgy hogy a katolicismusnak csak említése is kemény büntetést vont maga után. Az Eszterházy családnak jutott a földadat az elfoglalt épületeket ismét vissza venni. Így állott elő a pápista iskola, de koránsem 1531-ben; legalább a mely még most is áll, alig 50—60 éves. Így vétetett vissza a többi is, a mi a katolikusoktól elfoglaltatott. — Sokkal tanácsosabb lenne, ha sértegető élezek helyett a multaknak vagy feledése, vagy legalább a történet tiszteletben tartása mellett, a drága jelent nem pártviszályok előidézésére, hanem a nemzeti műveltség közérvelői előmozdítására használók fel. Nem vád ez részünkről; jóakaratu figyelmeztetés a czélra, melyet csak váll-vetve érhetünk el.

Lászlóffy Etel.

— Éjszaka Amerika. Az egyesült államokban a katolikusok száma jelenleg 3 milliónál többre megy, a mint egy 27 milliónyi összes népesség között — ide számítva a rabszolgákat is. — Ez évben több új püspökség alapított; a papok száma legalább is 150 el szaporodott, s az utolsó tél óta 100-nál több új templom épült.

— China. Az annyiszor súlyosan meglátogatott missziókat Cochinchina- és Tonkinban újból véres üldözés fenyegeti. Számos benszüllött keresztények Diaz spanyol püspökkel együtt martyromságot szenvedtek, vagy számküzítették.

Kegyes adományok.

A Jerusalemi szent sir őreinek: ft. Munkácsy Sándor huszthi plebános és alesperes ur maga és hívei ré-

széről 65 főt pp. A chinai gyermekek megmentésére: nt. Tóth Antal pápóczyi plebános ur 4 főt pp.; egy névtelen Szászvárosból 4 főt 20 krt.; egy előfizető 4 ft. pp. „Mindent az Isten dicsőítésére!” jelige mellett beküldetett az amerikai missziókra: 2 ft., a chinai gyermekek számára 1 ft. 40 kr. pp. A chinai missziókra: M. K. 20 kr. pp.

Előfizetési fölhívás.

a „Családi lapok” 1858-dik évi folyamára.

A „Családi lapok” jövőre füzetekben fognak mintegy hat heti időközökben megjelenni. Minden füzetre tiz oly ivet számítva, minőt a nevezett lapok eddig hetenkint rendszeren másfelet adtak, az egész évi folyam nyolez füzetből álland és összesen 80 ivet fog tenni. Előfizethetni egész évre hat, félévre három p. forinttal; mely összegért, ha csak a t. előfizetők másképp nem rendelkeznek, a példányok vidékre postán, kereszt-kötés alatt, Budapesten pedig házhoz küldetnek. Az előfizetési pénzek a „Családi lapok” szerkesztőségének czime alatt Pestre, a Szent-István-Társulat ügynöki hivatalába (Leopold-utca, 8 sz.) küldendők: hol a helybeliek is előfizethetnek. A t. gyűjtőknek a tiszteletpéldány minden tiz után szivesen megajánlatik. Az előfizetők neveit és az utolsó postát pontosan kérjük följegyeztetni; nehogy a szétküldésben tévedésnek legyen helye, melyet mindenkép kikerülni törekedendünk. Kelt Pesten, decemberhó 24-dikén 1857.

Somogyi Károly,
a Szent-István-Társulat igazgatója,
s a „Családi lapok” kiadója.

Előfizetési fölhívás.

Alig pár hónapja, hogy kezünkbe vettük Marcus Tullius Cicero „A kötelességekről” magyarított művét, s már is hasontartalmu könyvre hirdet előfizetést a m. e. irodalmi iskola! Kecseget a remény, miszerint általános helyeslésben fog részesülni eljárásunk, ha mi, kiknek földadatunk s komoly szándokunk, magunkat az egyházi hazai irodalomra képesíteni, ez évi rendes munkálataink oly nemü művet választottunk, mely által tökéletes, és a keresztény elveknek egészen megfelelő erkölestant akarunk a magyar olvasó közönség kezébe juttatni. Cicero kevésbbé tökélyes (keresztény fogalmunk szerint) tana helyett, valamint ezt már hajdan a kereszténység első századaiban sz. Ambrus majlandi püspök tette Cicero említett műve ellenében, saját „A kötelességekről” irt művét boesátván napfényre. Cicero legközelebb fiának szánta művét ugyan; de közvetve, mint azt az érdemdús fordító is megvallja, nagyobb közönséget látott maga előtt; s így sz. Ambrus is közvetlenül ugyan saját fiához, kiket Krisztushan megszentelt kezeinek föltevése által szült; de közvetve az egyház minden szolgálit, még a hívőket sem mellözve egészen tartotta szeméi előtt. Haszonnal s lelki élvezettel olvasni fogja e művét bárki, a benne feltüntetett keresztény erkölesi elvek, s különösen a számtalan jobbára ó-szövetségi szentiratokból vett kerülendő vagy utánozandó példa miatt, melyek az erények mintegy gyakorlati tere gyanánt szolgálnak; de különösen hasznát vehetik az egyháziak a néphez tartandó sz. beszédeikben; s miután évenkinti szerény munkálataink, Istené s övék legyen a dicsőség! amugy is ezeknél leginkább részesülnék pártolásban: a papságot bátorkodunk különösen fölhíni s figyelmeztetni e munkára, mely jövő évi szent Medárd napja körül fog kiszabadulni a sajtó alól, magával hozva a sz. szerző életrajzát, s a „Pálma-ágak” czimü eredeti dolgozat, mely tavali munkálataink nagy tömötsége miatt meg nem jelenhetett, befejezését. A körülbelül 20 ivre terjedő műnek előfizetési ára 48 kr. pp., bolti ára 1 pft. leszen.

A pesti középponti papnövelde m. e. i. iskolája.

I. Pályázat kántor-tanítói hivatalra. *)

Nemes Esztergomvármegyének, Kocs vidéki járásában kebelezett, Szent-Márton főpátsági kerületéhez tartozó Tárkány nevű magyar helységben, a katolikus hitvallású elemi és vasárnapi ismétlő tanítói állomás, Madarász Venczel halálózása következtében megüresedvén, annak betöltésére, jövő évi január 12. napjára pályázat nyitattik. — Ezen állomásnak javadalmi következők: 2 lak- és 2 iskolaszoba; egy konyha; egy éléskamara; egy istálló és házikert; 23 hold föld egy tagban; 50 mérő lecticalis kétszeres; 50 prft párpénz; 45 prft stólapénz; 3 öl tűzifa és egyéb nemű apróbb fizetések; — a miért is egy értelmes segéd tanítót is köteles tartani. — A kik ezen állomást elnyerni ohajtának, szabályszerűleg bélyegiven sajátkezűleg irt folyamodványukat jövő évi január 5-éig adják be nt. Mikus Kisény, tárkányi plebános és iskola-igazgató urhoz; — de a választ. sra kituzott határnapon, ugyanott személyesen jelenjenek meg. — A folyamodványok pedig a következőkről hiteles bizonyítványokkal szerelendők fol: 1) életkor, 2) végzett tanulmányok, — 3) eddigi alkalmazás, — 4) magyar és német nyelvismeret, — 5) hangjegyek szerinti ének és orgonálás, — 6) politikai és erkölcsi viselet. —

Kelt Pannonhegyen, decemb. 13. 1857.

Filperger Rudolf,
sz. Bene rendű Dékán és kerul. tanfőfelügyelő.

*) Decemb. 28-kán vettük kezünköz.

Szerk.

II. Csödhirdetés.

Piszke, Esztergomvármegye helységében megürülvén a tanítói és az azzal összekötött jegyzői állomás, arra jövő 1858-dik évi január 28-kán ugyanott megtartandó csöd ezennel hirdettetik. Ezen állomásnak jövedelmei e következők: mint tanító- és kántornak van 216 p. ft. készpénzben, 2 hold a község által munkálendő földje, és szüretkor joga a borszedésre; mint jegyzőnek pedig van 100 p. ft. — Az ezen állomásra pályázni akarók a német és magyar nyelvnek teljes birtokában legyenek, és szokott bizonyítványaikkal ellátandó folyamodványaikat a nyergesujfalusi plebániához, hová Piszke mint főkegyház tartozik, nyújtásák be.

Esztergom, decemb. 15. 1857.

Miskolczy Márton,
kerületi alesperes és iskolafelügyelő

Előfizetési felhívás

„DER KATHOLISCHER CHRIST“

ezimű hetilapra, melyet szinügy mint a „Kath. Néplap“ ugyanazon föltételek alatt a Szent-István-Társulat ad ki. Ajánljuk a t. cz. közönség pártolásába,

Előfizetési felhívás

„KATHOLIKUS NÉPLAP“-ra.

A „Katholikus Néplap“ jövő 1858-dik évben is a szokott előfizetési föltételek mellett fog megjelenni, minden héten egyszer és pedig csütörtökön, olykor fél ivnyi melléklettel bővitve.

Bizván a vallásosság és erkölcsiség terjesztése körül eddig lelkesülten fáradozó munkatársak szives közreműködésében, s több jeles írók szellemi gyámolításunkra már is megnyerni szerencsések levén, mitsém mulasztandunk el, hogy a lapot beltartalomra nézve érdekessé, hasznossá és kedvessé tegyük.

Miután pedig meg vagyunk győződve, hogy az ember látni, a szépnek ábrázolatában gyönyörködni szeret, s hogy sokszor a tárgyak, főleg népiratokban, magyarázó képek kíséretében világosabban, könnyebben fölfoghatók: a szerkesztés átvételekor nyilvánított ígérletünkhöz képest arra szintén fő gondot fordítandunk, hogy a lapot, annak küldiszét kisebb s nagyobb szépmetszetű képekkel időközönként emelve, annál tanulságosabbá és élvezetesebbé alakítsuk.

A kiállítás valamint a szétküldés pontosságát illetőleg minden intézkedést megtettünk, hogy a t. cz. előfizetők méltányos igényeit e tekintetben is lehetőleg kielégíthessük. Erre nézve a név, lakhely és az utolsó posta világos s olvasható följegyzését kérjük.

Az előfizetési díj Budapesten házhoz hordással félévre: 1 frt. pp.; vidékre postán, boríték alatt félévre: 1 frt. 20 kr. pp.; egész évre: 2 frt. 40 kr. pp. Évnegyedrre előfizetések el nem fogadhatók.

Az előfizetési díjak a Szent-István-Társulat ügynöki hivatalához (Pesten, Lipót-utca 8. sz.) bérmentesen utasítandók.

Tisztelettel fölkérjük a t. cz. lelkipásztorokat, valamint többi t. pártfogóinkat, hogy e lap iránt körükben rokonszenvet és buzgó pártolást eszközölni, s legszentebb ügyünk előmozdítása érdekében előfizetőket gyűjteni kegyeskedjenek.

A t. cz. gyűjtőknek minden 10 előfizető után egy tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

Pesten, dec. 2-kán 1857.

Szerkesztő.

KIADJA A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT; FELELŐS SZERKESZTŐ: KÁDAS RUDOLF.

Pesten. 1857. NYOMTATJA HERZ JÁNOS. Nádor-utca 6. szám alatt